

Eduskunta, sosiaali- ja terveysvaliokunta

VALTIONEUVOSTON ESITYS HUOLTOVARMUUSSELONTEOKSI

24.1.2023, turvallisuus- ja valmiusjohtaja Aaro Toivonen

ESITTELY

VTM Aaro Toivonen:

- HUS-yhtymän turvallisuus- ja valmiusjohtaja
- HUS Valmiuskeskuksen päällikkö
- Huoltovarmuusorganisaation terveydenhuoltopoolin puheenjohtaja
- Kokemus sote-toimialan varautumisen ja valmiuden johtotehtävistä 22 vuotta
- Turvallisuuspolitiikan ja strategian tutkimusta 6 vuotta

ERÄITÄ HAVAINTOJA 1 (3)

- **Suomen turvallisuusympäristössä viime vuosina tapahtuneet muutokset**
  - valtakunnallisen huoltovarmuuden jatkuvaa arviointia ja
  - Selonteko tervetullut lisä tähän tiivistyvällä "virkistystaajuudella" tapahtuvaan varautumisemme tason arviointiin.
- **Selonteon antamisen ajankohta on sen vahvuus ja haaste**
  - Asiakirjan laadintaprosessin aikana on käynnissä useita suuria muutoksia kansainvälisten rakenteiden kautta (EU:n CER ja NIS direktiivit sekä HERA ja tulevan NATO jäsenyyden 3. ja 8. artiklojen kautta)
  - Kotimaassa toteutetun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen Hyvinvointialue-pohjaisen palveluiden järjestämiskäytännön kautta. On siis selvää, että muutokset toimintaympäristössämme tulevat heikentämään tämän selonteon ajantasaisuutta.

ERÄITÄ HAVAINTOJA 2(3)

- **Selonteko ei riittävästi ota huomioon sote-toimialalla käynnistyneen hallintouudistuksen vaikutuksia paitsi uusiin Hyvinvointialueisiin (HVA) ja kuntiin**
  - Nämä vastaavat useista huoltovarmuuden kannalta keskeisistä palveluista ja toiminnoista. Näkökulma Selonteossa on Huoltovarmuuskeskuksen ja keskushallinnosta ilmiötä tarkasteleva,
  - Ei tavoita riittävästi hyvinvointialueiden ja kuntien tasoa, jossa yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisiä kriittisiä palveluita järjestetään ja tuotetaan.
- **Hyvinvointialuerajat ylittävissä tilanteissa alueellinen johtaminen edelleen täsmentymätöntä**
  - Yliopistollisilla hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymällä (valmiuskeskuksilla) velvoite koota tilannekuvatietoa mm. materiaalisesta valmiudesta, mutta niiltä puuttuu toimivalta toimia ja johtaa tilanteita saadun tilannekuvan pohjalta.
  - Tämä johtamisjärjestelmään liittyvä puute on ilmeinen ja myös se tosiasia, ettei Selonteossakaan juuri käsitellä huoltovarmuuden **johtamista** osana eri toimialojen varautumisen johtamista. Johtamisesta puhutaan täsmällisemmin vain Huoltovarmuuskeskuksen johtamista käsittelevässä kohdassa.

ERÄITÄ HAVAINTOJA 3(3)

- **Päätöksenteon pohjana tulee olla asianmukainen tilannekuva**
  - korjaavia toimenpiteitä on tämän jälkeen tehty merkittävästi, on
  - yhteisten tietoturvallisten tilannekuva- ja yhteistyöalustojen puute edelleen yksi tilannekuvatoiminnan ja operatiivisen yhteistyön kehittämistä vaikeuttava tekijä.
- **Kansainvälisten logististen reittien uudenlainen tarkastelu**
  - Ruotsi (Göteborg), Norja (Narvik)
  - Useita toimenpiteitä mm. rautateiden raideleveys
- **Selonteko on laadittu asianmukaisesti ja kattavasti**
  - perusteilla saa varsin hyvän kuvan huoltovarmuusjärjestelyjen nykytilasta sekä eräistä kehittämistarpeista.
  - esitys Huoltovarmuusselonteoksi luo hyvää pohjaa huoltovarmuuden jatkokehittämiselle maassamme.

RISKIENHALLINNASTA JA ENNAKOINNISTA

Nyt jos koskaan:

"On todennäköistä, että jotain epätodennäköistä tulee tapahtumaan"

(Aristoteles)

KIITOS

